

Таким чином, підбір оптимального джерела фінансування залежить від агрегованого ризику джерел з урахуванням подорожчання джерел і оптимізації залучення фінансування на кожному етапі проекту з урахуванням вартості джерела, скоректованого на ризики.

Однією з форм державно-приватного партнерства є не пряма участь у проекті, а інвестиції в проект. Така форма участі може бути профінансована через облігаційні позики або через пайові інвестиційні фонди. Обидві ці схеми характерні для фінансування подібних проектів у США, однак їх використання в сучасних українських умовах також можливе. При фінансуванні через ПФ важливим питанням є норма прибутковості й ризиків, що обіцяється інвесторові.

Залучення коштів для зведення об'єктів доріг через фонди може дати певні бонуси забудовникам, яких немає в традиційного банківського кредитування будівництва. Однак механізм фінансування будівництва через закриті ПФи в підсумку виявляється дорожчим традиційного банківського кредитування, що в середньому в докризовий період обходилося в 10–15% річних, а зараз доходить до 25%.

Перелік використаних джерел:

1. Логистика : / учеб. пособие / Новиков О.А. – М. : Бизнес-Пресса, 1999.
2. Бизнес и логистика–2010 : сборник материалов Московского международного логистического форума. – Москва, 2010.
3. Залманова М.Е. Управление системами переработки, хранения и доставки продукции. Логистическая концепция : учеб. пособие / М.Е. Залманова. – Саратов : СПИ, 1990. – 64 с.
4. Кизим А.А. Модель взаимодействия региональных субъектов транспортно-логистической системы при координации логистических центров с виртуальными процедурами. Подходы к оценке стоимости виртуальной транспортной логистики / [А.А. Кизим, С.С. Исаулова] // Финансы и кредит. – 2004. – № 10. – С. 54–60.

УДК 332.3

МЕНЕДЖМЕНТ У ЗЕМЛЕУСТРОЇ

Кульбака В.М.

*здобувач Міжнародного університету
бізнесу і права, Херсон*

Постановка проблеми. У нашій країні менеджмент у землеустрої тільки починає розвиватися. Невикористання його в попередній практиці означало ігнорування багатьох шляхів управління земельними ресурсами, ефективного господарювання, можливостей зростання продуктивності праці, раціоналізації структури управління [1].

Менеджмент у землеустрої вносить в економіку землеволодіння і землекористування нову систему цінностей, змінює пріоритети й тенденції розвитку. Сучасний етап автоматизації землевпорядного виробництва характерний розвитком розподіленої обробки інформації. Найперспективнішою сферою використання концепції розподіленої обробки інформації є автоматизація управлінських функцій на базі персональних ЕОМ, встановлених безпосередньо на робочих місцях фахівців. Ці системи набули значного поширення в організаційному управлінні під назвою автоматизованих робочих місць (АРМ) [2; 4; 5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Автоматизоване робоче місце є робочим місцем персоналу автоматизованої системи управління, обладнане засобами, що забезпечують участь людини в реалізації функцій управління, щодо вимог систем організаційного управління [3; 6].

АРМ можна визначити як комплекс інформаційних ресурсів, програмно-технічних та організаційно-технологічних засобів індивідуального або колективного користування, об'єднаних для виконання певних функцій професійного працівника управління.

За допомогою АРМ фахівець може обробляти тексти, посилати і приймати повідомлення, що зберігаються в пам'яті ЕОМ, брати участь у нарадах, організувати і вести особисті архіви документів, виконувати розрахунки і отримувати готові результати в табличній або графічній формі.

Нерозв'язані складники загальної проблеми. Зазвичай процеси прийняття рішень й управління в цілому реалізуються колективно, але необхідна проблемна орієнтація АРМ управлінського персоналу, що відповідає різним рівням управління і реалізованим функціям. Дослідження сучасних авторів [1–6] обґрунтовують окремі аспекти щодо створення автоматизованого робочого місця персоналу автоматизованої системи управління. Тому виникає необхідність розвитку методологічних напрямів і методичних підходів даної проблематики.

Формування цілей статті. Основною метою статті є обґрунтування теоретико-методологічних засад менеджменту в землеустрої, зокрема створення автоматизованого робочого місця персоналу автоматизованої системи управління.

Виклад основного матеріалу. Підготовка інформації для прийняття рішень і їх реалізація можуть мати багато спільного в різних економічних службах організації. Це дозволяє створювати гнучкі структури управління. Локальні мережі, на основі яких можуть функціонувати різні комплекси АРМ як у межах окремих підрозділів, так і на рівні суміжних виконуваних функцій, реалізованих різними підрозділами, є базою для організації взаємозв'язку окремих АРМ у систему збору, обробки інформації та прийняття рішень у сфері управління конкретним об'єктом.

В основі конструювання АРМ є такі основні принципи:

- максимальна орієнтація на користувача, що досягається створенням інструментальних засобів адаптації АРМ до рівня підготовки користувача, можливостей його навчання і самонавчання;
- проблемна орієнтація АРМ на виконання певного класу завдань, об'єднаних загальною технологією обробки інформації, єдністю режимів роботи й експлуатації;
- формалізація професійних знань, тобто можливість за допомогою АРМ самостійно автоматизувати нові функції і виконувати нові завдання в процесі нагромадження досвіду роботи із системою;
- модульна побудова, що забезпечує сполучення АРМ з іншими елементами системи обробки інформації, а також модифікацію і нарощування можливостей АРМ без переривання його функціонування;
- ергономічність, тобто створення для користувача комфортних умов праці і дружнього інтерфейсу спілкування із системою.

Створення АРМ для систем організаційного управління передбачає проведення їх структуризації і параметризації на стадії проектування. Структуризація АРМ передбачає опис середовища функціонування:

- забезпечувальних і функціональних підсистем і зв'язків між ними;
- інтерфейсів з користувачем і технічними засобами;
- засобів програмного та інформаційного забезпечення.

Параметризація передбачає виділення і дослідження параметрів технічних, програмних та інформаційних засобів, що задовольняють вимоги і обмеження, сформовані при структуризації.

Структурно АРМ охоплює *функціональну* і *забезпечувальну* частини.

Функціональна частина визначає зміст конкретного АРМ і включає опис сукупності взаємопов'язаних завдань, що відображають особливості автоматизованих функцій діяльності користувача. В основі розробки функціонального забезпечення є вимоги користувача до АРМ і його функціональна специфікація, що містить опис вхідної і вихідної

інформації, засобів і методів досягнення достовірності і якості інформації, застосовуваних носіїв, інтерфейсів зв'язку. Сюди ж зараховують описи засобів захисту від несанкціонованого доступу, відновлення системи в збійних ситуаціях, управління в нестандартних випадках.

Забезпечувальна частина передбачає традиційні види забезпечення: інформаційне, програмне, технічне, технологічне, лінгвістичне та ін.

Інформаційне забезпечення описує організацію інформаційної бази, регламентує інформаційні зв'язки, зумовлює склад і зміст усієї системи інформаційного відображення.

Програмне забезпечення АРМ підрозділяється на загальне і функціональне. Загальне ПЗ поставляється в комплекті з ПК і охоплює операційні системи, прикладні програми, що розширюють можливості операційних систем, програмні засоби діалогу тощо. Загальне ПЗ призначене для управління роботою процесора, організації доступу до пам'яті, периферійних пристроїв, запуску й управління процесором, виконання прикладних програм, забезпечення виконання програм на мовах високого рівня.

Функціональне ПЗ призначене для автоматизації виконання функціональних завдань, включає універсальні програми і функціональні пакети. При проектуванні цих програмних засобів необхідно дотримуватися принципів орієнтації розробки на конкретного користувача.

Сукупність вимог до програмного і технічного забезпечення відображається на великій кількості функцій користувача, і це дозволяє розв'язувати проблему професійної орієнтації на користувача.

Технічне забезпечення АРМ є комплексом технічних засобів обробки інформації на базі ПК, що призначений для автоматизації функцій фахівця в предметній і проблемній сферах його професійних інтересів. АРМ фахівця сфери організаційного управління звичайно базується на персональному комп'ютері індивідуального або колективного користування, а також тих, які перебувають у складі локальних мереж. Технологічне забезпечення АРМ призначене для організації технологічного процесу використання АРМ щодо комплексу виконуваних завдань, що відповідають функціям фахівця. Технологічний процес є сукупністю функціональних робіт, що охоплюють забезпечення введення, контролю, редагування і маніпулювання даними, нагромадженням, зберіганням, пошуком, захистом, отриманням вихідних документів. У зв'язку з тим, що користувач, зазвичай, належить до певного колективу і виконує в ньому певну роботу, необхідно передбачити технологічну взаємодію виконавців при виконанні завдань, забезпечити умови спільної роботи фахівців. Ці положення повинні відображатись у кваліфікаційних вимогах і посадових інструкціях користувачів АРМ.

Лінгвістичне забезпечення АРМ визначається системою вимог до мови спілкування користувача із засобами АРМ. Ці мови повинні бути простими у вивченні і використанні. Рівень і якість інформаційного і смислового навантаження мовних засобів залежать від того, наскільки їх синтаксичні й семантичні конструкції наближаються до відповідних конструкцій природної мови фахівця.

Основу класифікації АРМ становить низка класифікаційних ознак. З урахуванням сфер застосування можлива класифікація АРМ за функціональною ознакою:

- адміністративно-управлінського персоналу;
- проектувальника автоматизованих систем управління і т.д.;
- фахівця в галузі землеустрою, економіки і т.д.;
- виробничо-технологічного призначення.

Важливою класифікаційною ознакою АРМ є режим його експлуатації – одиничний, груповий або мережевий. У першому випадку АРМ реалізується на відособленому персональному комп'ютері (ПК), усі ресурси якого перебувають у монопольному розпорядженні користувача. Таке робоче місце орієнтоване на виконання нестандартних, специфічних завдань, і для його реалізації застосовують ПК невеликої потужності. У груповому режимі експлуатації на базі одного ПК реалізується декілька робочих місць,

об'єднаних за принципами адміністративної або функціональної спільності. У цьому випадку потрібні вже потужніші ПК і достатньо складне програмне забезпечення. Груповий режим експлуатації звичайно використовується для організації розподіленої обробки даних у межах окремого підрозділу або організації для обслуговування стабільних груп фахівців і керівників. Мережевий режим експлуатації АРМ об'єднує переваги першого і другого режиму. У цьому випадку кожне АРМ створюється на базі одного ПК і може експлуатуватися автономно, але водночас є можливість використовувати деякі загальні ресурси обчислювальної мережі.

Класифікація АРМ повинна враховувати також широкий діапазон користувачів за ступенем підготовленості до роботи з ПК:

- користувачі, які володіють програмуванням;
- користувачі, які здобули спеціальну підготовку з використання інструментальних засобів АРМ і освоїли роботу на конкретному ПК;
- користувачі, які не здобули спеціальних знань, але мають певні навички роботи на конкретному ПК;
- користувачі, які не мають знань у галузі ПК і не вміють на них працювати.

Одним із підходів до класифікації АРМ є їх систематизація за видами виконуваних завдань. Можливі такі групи АРМ:

- для розв'язання інформаційно-обчислювальних задач;
- для розв'язання задач підготовки і введення даних;
- для розв'язання інформаційно-довідкових задач;
- для розв'язання задач статистичної обробки даних;
- для розв'язання задач аналітичних розрахунків та ін.

Обґрунтоване віднесення АРМ до певної групи сприятиме глибшому і ретельнішому аналізу, можливості порівняльної оцінки різних однотипних АРМ з метою вибору найкращого. Життєздатність конкретного АРМ значною мірою визначається можливістю „вбудовувати” елементи нових інформаційних технологій у систему управління. Основним змістом стає не стільки використання сучасних засобів обчислювальної та організаційної техніки, скільки вивчення нових стосунків між фахівцями, котрі залучені до автоматизованого технологічного процесу обробки і використання інформації.

Для досягнення поставлених цілей організацією необхідно управляти. Завдання управління – результативне й ефективне виконання реальної роботи членами групи організації для досягнення поставленої мети. З позиції процесорного підходу, процес управління є поєднанням усіх управлінських функцій. У свою чергу, управлінська функція – це серія безперервних взаємопов'язаних дій (процес). Кожна управлінська функція також є процесом і складається із серії взаємопов'язаних функцій. Якщо організація хоче домогтись успіху, то виконання управлінських функцій є обов'язковою умовою.

Управління – це процес планування, організації, мотивації і контролю, необхідний для того, щоб сформулювати і досягти мети організації (рис. 1).

Майбутнє майже завжди невизначене, і тому планування повинно здійснюватися безперервно. За допомогою планування менеджери забезпечують єдиний напрям зусиль усіх членів організації до досягнення ефективності. Основа планування – визначення становища, у якому перебуває підприємство в даний момент, інакше сам факт планування вже не може бути реальним. Як видно з практики, управління організацією і реальне його становище на даний момент часу стає відоме через місяці (тижні, дні), коли що-небудь виправити майже неможливо.

Під організацією розглядаємо створення деяких організаційних структур з метою виконання поставлених перед ними завдань і надання їм відповідних повноважень. Це можуть бути як окремі фахівці і організовані для них робочі місця, так і цілі підприємства. З позиції інформаційних систем розглядаємо цю функцію як організацію праці окремих фахівців і потоків інформації, з якою їм належить працювати.

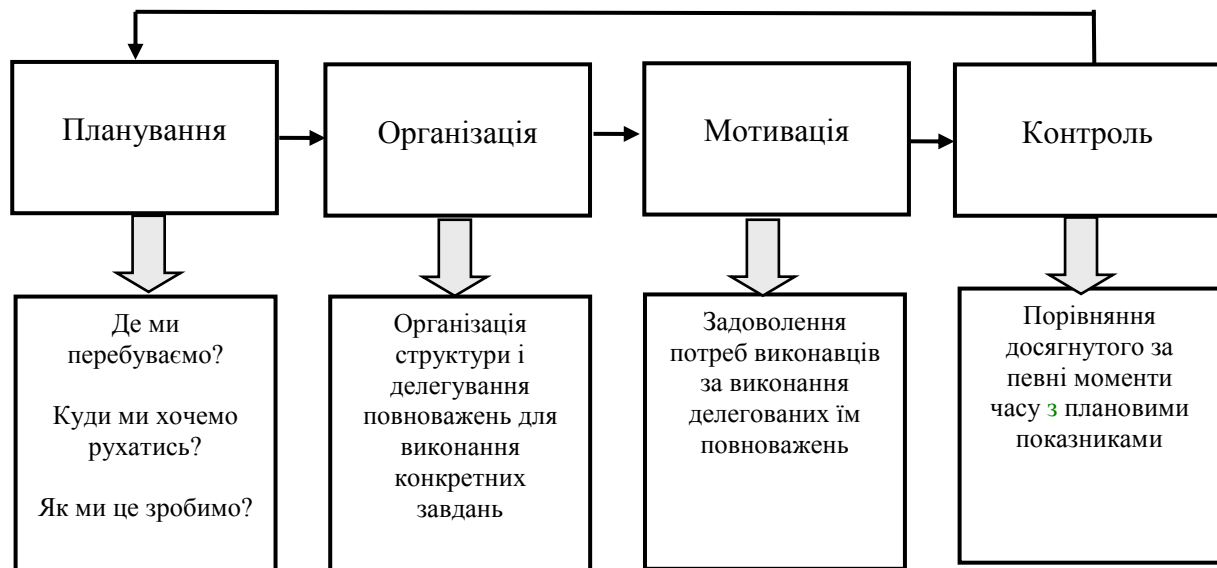

Рис. 1 – Безперервний процес управління

Під мотивацією розглядаємо ефективне виконання поставлених перед співробітниками (підрозділами) завдань за винагороду, що сприяє задоволенню їхніх потреб. Важливий чинник – отримання морального задоволення працівником від виконання дорученої йому роботи.

Менеджмент у землеустрої передбачає контроль. Це вимірювання досягнутого результату за певні проміжки часу з метою корекції відхилень, можливо, допущених при виконанні планових показників, або виправлення самих планових показників.

Автоматизація управління організацією передбачає тільки одну мету – своєчасне прийняття менеджером правильного організаційного рішення, яке буде реалізоване і проконтрольоване, на підставі чого буде прийнято подальше рішення. Важливими чинниками для ухвалення рішень є збір та аналіз достовірної інформації, підготовка альтернативних варіантів подальшого розвитку подій, безпосередньо ухвалення рішення, організація його реалізації, контроль виконання, аналіз оаного результату, корекція.

Підприємство (організація) у своєму розвитку може проходити такі етапи:

- процес створення, коли загальне управління бізнесом здійснюється за допомогою калькулятора. Комп'ютери оснащені тільки офісними продуктами і необхідні більше для діловодства: роздрукування договорів, листів, платіжних доручень тощо;

- організація досягла певного рівня, коли необхідна локальна програма, документообіг збільшився і вимагає додаткових ресурсів, але аналіз діяльності і планування ще здійснюється за допомогою дідівських методів і заснований більше на підрахунках готівки;

- організація стає некерованою, упроваджується мережева програма, співробітники переобтяжені поточною роботою, починає упроваджуватись автоматизація, процес аналізу і планування утруднений через двозначність і тривалу підготовку звітів, що надаються різними відділами;

- упровадження дорогої корпоративної інформаційної системи (КІС) управління організацією. Процес упровадження (модернізації) КІС через внутрішнє і зовнішнє середовище, що постійно змінюється, може тривати десятиліттями.

Найважливіше в організації – це люди. Від них залежить здебільшого цінність компанії, зокрема, і бізнесу в цілому. Одні організації притягують людей, як магніт, на інших, незважаючи на високий рівень заробітної плати, охочих працювати небагато. Від атмосфери, створеної всередині організації, залежить, наскільки творчо і відповідально персонал підходить до реалізації концепції: планування – організація – мотивація – контроль.

Адже кожен етап може проходити через десятки і сотні людей. А звідси й складається вартість витрат, необхідних для отримання прибутку. На отримуваний прибуток часто вирішально впливає не технологічне оснащення виробництва або вміння продавати, а планування й аналіз усього циклу виробництва і реалізації. Адже можна успішно виробляти те, що не буде потім продаватись і збільшувати продажі тієї продукції (послуг), яка завдає збитки організації через неправильний аналіз собівартості продукції (послуг).

Тому ми більше уваги приділяємо фрагментам автоматизації окремих бізнес-процесів: від можливості побачити проблему безпосередньо на своєму індивідуальному робочому місці, усунути її і, як наслідок – перетворити роботу на творчість (рис. 2).

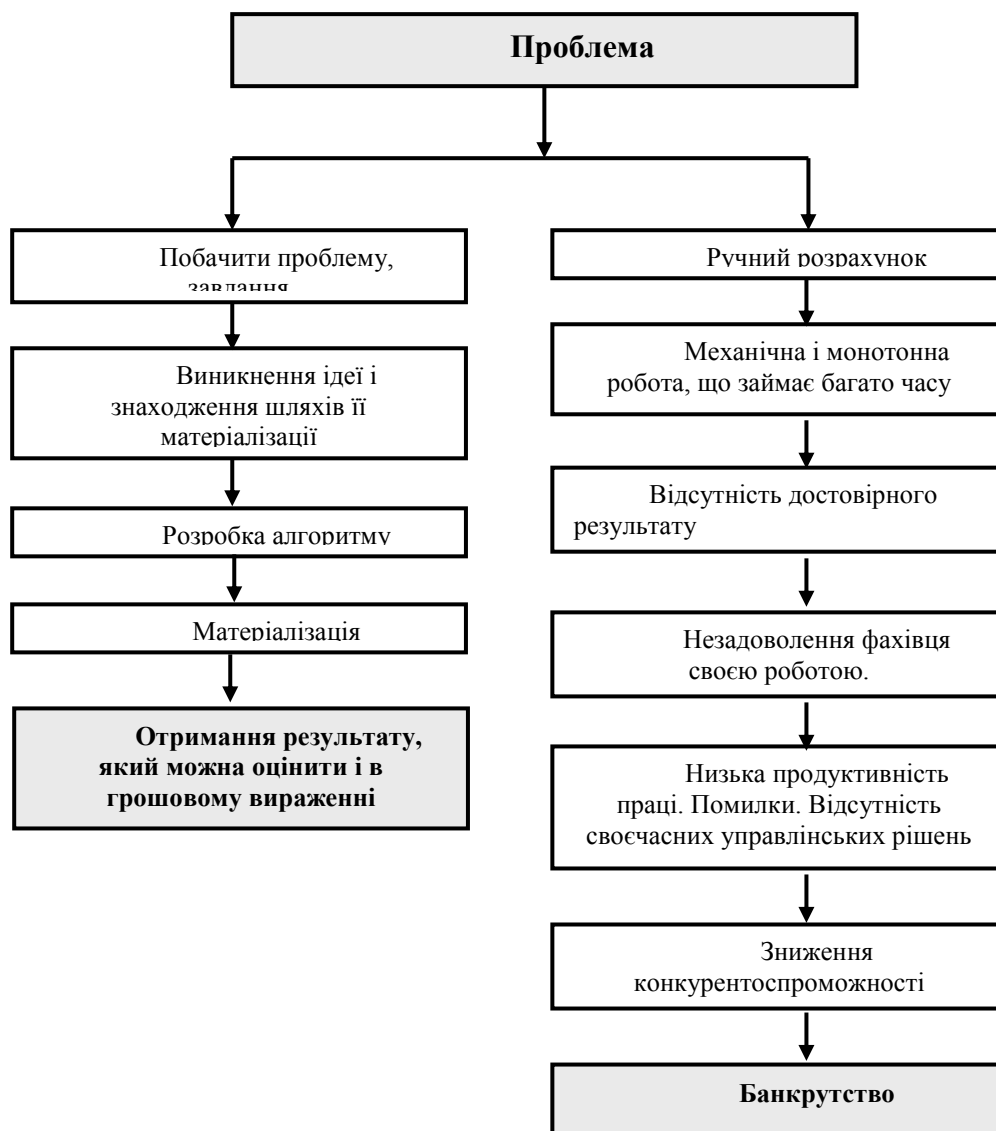

Рис.2 – Два шляхи розв’язання проблеми

Для організації це вигідно з позиції зменшення витрат на виконання такої роботи, оперативності ухвалення рішень, а отже, збільшенням ефективності діяльності й отримання додаткового прибутку. Найважливіша умова успіху – раціональний менеджмент, заснований на сучасних інформаційних технологіях.

Сучасна система управління – це набір інтегрованих додатків, які комплексно, у єдиному інформаційному просторі підтримують усі основні аспекти управлінської діяльності організації – планування ресурсів (фінансових, людських, матеріальних) для виробництва товарів (послуг), оперативне управління виконанням планів і види обліку, аналіз результатів господарської діяльності.

Висновки. У сучасному світі, який постійно змінюється, безперечним є той факт, що успішна діяльність організації прямо залежить від ефективного використання інформаційних технологій, які виконують особливу роль у вдосконаленні внутрішніх процесів управління.

Основне призначення сучасної інформаційної системи полягає в тому, щоб своєчасно надавати саме ту інформацію, яка необхідна для виконання конкретно поставленого завдання. Така система виходить за межі простого інструментального засобу і посідає особливе місце в управлінській діяльності, постійно впливаючи на неї і змінюючись під дією конкретних економічних умов.

Перелік використаних джерел:

1. Менеджмент в землевпорядкуванні : навч. посібник / [А.М. Третяк, А.Я. Сохнич, В.М. Другак, П.І. Смоленська, Р.А. Третяк]; за заг. ред. А.М. Третяка. – К. : ЦЗРУ, 2004. – 344 с.
2. Мошек Г.Є. Організація праці менеджера / Г.Є. Мошек. – К. : КДТЕУ, 1995. – 186 с.
3. Немцов В.Д. Менеджмент організацій : навч. посібник / В.Д. Немцов, Л.Є. Довгань, Г.Ф. Сініок]. – К. : УВПК „Екс об”, 2000. – 392 с.
4. Хміль Ф.І. Основи менеджменту : підручник / Ф.І. Хміль. – К. : Академвидав, 2003. – 608 с.
5. Лозниця В.С. Психологія менеджменту : навч. посібник / В.С.Лозниця. – К. : УВПК „Екс об”, 2000. – 512 с.
6. Биков І.Ю., Microsoft Office в задачах економіки та управління / [М.В. Жирнов, І.М. Худякова]. – К. : Професіонал, 2006. – 264 с.

УДК 330.341.1:517.956.224:664.1(043.5)

JEL R 11

ІННОВАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ПРИРОДНИХ ЦУКРОЗАМІННИКІВ В УКРАЇНІ

Федун І.Л.,

*д.е.н., доцент, Національний
університет харчових технологій*

Новицький К.О.,

*здобувач, Національний науковий
центр «Інститут аграрної економіки»*

Постановка проблеми. Підприємництво закономірно виступає одним з наймогутніших інститутів ринкового інноваційного розвитку, оскільки до цього спонукає підприємницький інтерес. Оскільки фахівці вважають, що майбутнє за новими природними цукрозамінниками, які в сотні і навіть тисячі разів солодшій цукру, Україна як колишній провідний у світі виробник цукру має реагувати на світові тенденції, брати активну участь в інноваційних процесах, зокрема в розвитку індустрії природних цукрозамінників. Упровадження інновацій і новітніх технологій в аграрній сфері дасть змогу поліпшити показники її діяльності, забезпечити внутрішні потреби і формувати експортний потенціал.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми, пов'язані з розвитком цукрової галузі і природних цукрозамінників України, знайшли широке відображення в аграрній економічній літературі. До найкомплексніших належать праці Т.В. Багія, В.Ф. Зубенко, Є.В. Ніколаєва, М.В. Роїка, В.Й. Стефанчука, П.Т. Саблука та інших.